

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Semnele vremii

(+). Nu mai căutăm cauzele. Constatăm numai faptul: duhul bizantin e spăimântător de instăpănit la noi. Vorbim de dragul vorbeii, discutăm de dragul discuției, scriem de dragul scrisului, fără să ne prea batem capul cu adevărul adevărat care-i unul și nu zece și ai cărui apostoli sinceri și consecvenți ar trebui să fim în tot ce zicem, scriem și facem. Așa se întâmplă apoi fenomene ca cel de zilele trecute: guvernul comunisto-anarhist din Valencia ne trimite în țară un reprezentant oficial al său, și chiar și presa care zilnic are de raportat orori săvârșite împotriva credinței și bisericii creștine de cei pe cari îi reprezintă noul diplomat, se mărginește la atâta că înregistrează sosirea noului oaspe, pur și simplu.

Intr'aceea „anumita presă” încearcă să acrediteze — nu fără un scop bine precizat — credința că dacă bandele roșii ce operează în Spania după ordinele Moscovei, aprinzând mândsiri, dărâșând altare, batjocorind cele Sfinte, ucizând preoți, călugări și călugărițe cari nici când n'au făcut altă „politică” decât a instrucțiunii, în cea mai mare parte gratuită și a carității celei mai jertfelnice pe toate țărmurile, aceea numite bande o fac în interesul poporului năpăstuit de o preoțime și călugărime politicianistă, latifundiară și plătită princiar din vistieria statului. Când adevărul e cu totul altul. A spus-o nu de mult în Casa Lorzilor de pe malurile Themsei lordul Rankeillours: „De aproximativ un veac Biserica n'a mai fost factor predominant în politica spaniolă. Toate averile i-au fost sechestrate în 1838 și numai după multe conflicte și turburări s'a putut încheia un concordat în 1858. În înțelesul lui Biserica, în loc să-și fi redobândit bunurile confiscate, a obținut anumite ajutoare din partea guvernului. Primatul de ex., primia ceva mai mult de 1800 Pf., dar un paroh abia 22 Pf.”. Despre aceasta însă tace cronică tovarășilor de idei a roșilor. Ba nici gazetele zise creștine dela noi n'au înregistrat cuvântul lordului englez.

Și ce valuri de venin nu varsă zi de zi asupra gen. Franco și asupra ostirei naționaliste oficinile tipografice masonico-bolșevice! Din trădător, criminal și vândut străinilor nu-l mai scot. Mai nou aduc chiar și un „Apel” al catolicilor spanioli către catolicii din lumea întreagă, în care se protestează împotriva ororilor războiului, cu specială provocare la bombardarea (de către naționaliști) a Madridului și a masacrelor, afirmative săvârșite aci de trupele coloniale. Ca și când lumea, catolică și necatolică, n'ar ști ce înseamnă un „apel”, ori un „manifest de fidelitate” semnăt cu călăii la spate.

La întrebarea: Ce-i tragedia actuală a Spaniei: revoluție militară ori războiu religios? și deci cine-i adevăratul vinovat de provocarea acestui dezastru, răspunsul cel mai potrivit l-a dat Felix Bilbao, episcopul de Tortosa, într'un număr din Decembrie al lui „Universe” din Londra. Admițând că după toate aparențele am sta în fața unei revoluții militare, continuă: „In acea parte a țării, unde comuniștii au putut să se instăpănească la putere, au fost asasinat preoți și călugări. Acolo am avut prin urmare un războiu care, direct și nemijlocit, era războiu religios. Militarii sunt deci cei ce au ridicat steagul religios? Nu. Militarii au vrut să mântuie Spania și armata amenințată ca atare și care stă în slujba patriei. Scopul lor primar n'a fost apărarea religiei nici susținerea bisericii catolice. Trebuie să adăugăm însă că mulți dintre cei ce îi ajută, iubesc sincer Spania și vreau s'o mântuiască, dar în primul rând doresc să apere religia și biserica. Mulțimile

Vestirea cuvântului

Prima datorie preoțească — Puterea și importanța amvonului —
Cum ar trebui să fie predica de azi

(=) Pentru a mântui lumea, Hristos „a început a face și a învăța (Fp. 1, 1). Și cum încăl Entusiasmate și uimite, mulțimile îi dau certificat: „Toate le-a făcut bine” (Mr. 7, 37) — și „Niciodată nu a grăit om ca acest om” (Io. 7, 46). De aceea el este și rămâne adevăratul *Invățător* al lumii, iar religia dată de el adevărată „evanghelie”; bunăvestire prin excelență.

Acesta este și drumul preotului creștin. Ireformabil. Fiindcă el este tocmai un alt Hristos pe pământ. Va începe, deci, și el mai întâi a face. A se sfinți pe sine. A-și modela propria-i viață după idealul divin. Așa ca văzând oamenii faptele lui cele bune, să mărească pe Tatăl din ceriu și să plece și el pe calea arătată. După preotul lor, care trebuie să meargă cu crucea'n frunte. — Altfel, toate talentele și toate strădaniile lui vor fi zadarnice. Cuvântul lui, trimis așa dela marginea drumului, va fi sterp și fals. El însuși o schimonositură morală. O lamentabilă figură de simbriaș, cu atât mai respingătoare cu cât va căuta să facă mai mare gălăgie și paradă, pastorală ori culturală. Va da, în rezultat, o mascaradă ridicolă și goală.

Dacă însă preotul se trudește sincer, vărtos, cu mântuirea propriului suflet, prin aceasta chiar și-a împlinit și misiunea oficială, profesională. În bună parte. Nu total însă. Preotul nu e un simplu particular cu viață sfântă. Ci, ca și Hristos, *invățătorul* oamenilor. Chiar fapta vieții lui nu-i altceva decât o școală. Material de intuiție pentru școlari. Ca să înțeleagă repede și convingător. — Totuși, singură nu ajunge. Ea este catedra, de pe care cuvântul se rostеше cu răsunet și cu putere cuceritoare. Dar numai atât. Amvon, de pe care trebuie predicat. Trebuie însă vestită învățătura fără încetare. Căci creștinismul este o nouă învățătură. Care trebuie crezută. Altfel nu-i mântuire. Dar, zice sf. Pavel: „Cum vor crede aceluia de carele nu au auzit? Și cum vor auzi fără propovăduitor?” (Rom. 10, 14). Și nu se poate răsturna o iotă din acest silogism. Preotul este, înainte de toate, vestitorul adevărului, învățătorul lumii. Aceasta a fost suprema poruncă dată preoșimii de Mântuitorul: „Mergând, învățați.” Și sf. Pavel îi dă acestei obligații așa întâietate, încât spunea categoric: „Nu m'a trimis Hristos să botez, ci să vestesc evanghelia” (1 Cor. 1, 17).

E firesc deci, că dintru început și până

acestea au dat războiului în curs caracterul de recucerire religioasă”. — Despre aceste lămuriri însă, ca și despre declarațiile Card.-primat Isidor Goma Y Tomas, arhiep. de Toledo din cari reiese că trupele guvernamentale (așadar nu a le lui Franco) ar fi executat până acum vre-o 5000 de preoți, iarăși tace și va tăcea cronică.

astăzi Biserica așa a făcut: a propovăduit adevărul. Cu vreme și fără vreme, în adunări, de pe amvon, în școală, în scris, în toate chipurile și în toate graturile omenești. Așa face și azi. Și trebuie s-o facă cu elan sporit, cu metode mereu nouă, cu putere irezistibilă. Fiindcă lumea a juns la o crâncenă răspântie tocmai din motivul, că a pierdut din ochi luminile eterne. S'a zăpăcit, fiindcă s'a abătut din cărările adevărului. Ceața minciunii, ca niște nori grei, s'a lăsat din fabricile moderne pestea zarea lumii noastre care se sbate și se agită, cuprinsă de teroarea nesiguranței. Nimic nu o mai poate salva, decât „lumina adevărului” aprinsă cu putere neasemnat mai tare decât în trecut. De aceea stărul cu atâta căldură enciclica „Ad catholici” asupra rolului esențial ce-l are preotul ca „apostol al adevărului”, tocmai în zilele noastre.

Se înțelege de sine că *amvonul, predica* este principala formă a propovăduirii. Puterea cuvântului viu, cald, isvorit din inimă ca să meargă la inimi, nu poate fi înlocuită cu nimic în lume. Toate celelalte căi purtătoare de gând omenesc, născocite de știință, oricât de prodigioase și ulmitoare, nu reușesc să detroneze, nici în viața profană, pe regele necontestat, răsculător de masse, risipitor de energie, dă-tător de entuziasm, care este cuvântul aprins, încărcat de energii nevăzute, cuvântul în care vibrează tremurul sincerității. El luminează și convinge, liniștește tulburarea și dă tărie brațului spre fapta făcătoare de bine. Azi, ca și ieri, și totdeauna: ca'n basme-i a cuvântului putere!

De aici atenția mare pe care o dă Biserica predicii. O cultivă ca stlntă și o face obiect al legilor, reglementând amănunțit utilizarea acestei principale arme de care trebuie să se servească vestitorii credinței. N'avem de gând să le pomenim, nici măcar pe cele mai însemnate. Nici măcar pe cele din „Conciliile” noastre provinciale și din sinoadele diecezane. Accentuăm doar atâta că sunt. Și că sunt destul de categorice și cât se poate de clare. Ar fi însă de prisos să le repetăm aici. Sunt cunoscute tuturor. Mai bine va fi ca și la acest capitol să ne facem un mic examen de conștiință. Să ne întrebăm: cum se împlinesc în acest punct rânduețile canonice? Se va întreba fiecare pe sine, în fața lui Dumnezeu. Dar ne putem pune întrebarea și în general, pentru a măsura realitatea cu cotul legii, spre a vedea dacă nu s'ar mai putea îndrepta și îmbunătăți anumite stări cari azi nu bat măsura.

Toate dispozițiile privitoare la predicare se pot rezuma în trei cuvinte: să predici *regulat, sistematic și bine*. Să ne oprim la fiecare o clipă.

Ar trebui să se țină, în toate bisericile provinciei noastre, în fiecare Duminică și sârbătoare, într-una ca'ntrală, o predică la slujba de dimineață și cateheza adulților la vecernie. Latini au în sânge acest obligament. Ca ceva de sine înțeles. Mai mult: dacă în aceeași biserică se țin mai multe liturghii, porunca este să se predice la fiecare. Cel puțin câte o cuvântare scurtă, „de 5 minute”. Pe lângă predica principală, legată de liturghia solemnă. — Obligația e categorică și la noi. Se ține însă? Cum? Nu ne facem judecători. Nu i supărare însă dacă vom constata, că e ceva de îndreptat încă în această privință, cu tot progresul incontestabil față de trecut. Ar trebui găsit un mijloc pentru a ne asigura împotriva tentațiilor și slăbiciunilor omenești, cari conving prea ușor pe unii confrăți că iarna-i prea frig și vara prea cald. Generalizată și înăspriată obligațiunea pentru preot de a trece într-o condică specială cel puțin subiectul, dacă nu și schița predicilor ținute Duminică de Duminică. (Inceptorilor ar trebui să li-se ceară predica întreagă, scrisă) Și aflată modalitatea de a verifica, discret și nesupărător, cu prilejul vizitațiilor canonice, ceea ce scrie condica, cu ceea ce se face în realitate. Pentru cei buni, acest control va fi bucurie, pentru conștiințele mai slabe razim de întărire.

În acest chip s'ar putea verifica ușor, dacă s'a împlinit ori nu și cea de a doua condițiune: *predicarea sistematică*. Nu ajunge metoda patriarhală, de a repeta, cu cuvintele proprii, evanghelia zilei. Ci trebuie făcut un ciclu mare de predici așa fel, ca în câțiva ani să se vestească de pe amvon toată învățătura creștină, cu toate laturile ei dogmatice, morale, apologetice și liturgice. — Rugăm pe cetitori să caute un răspuns la întrebarea: câte procente din preoții noștri fac așa? Vor fi, credem, cu toții de acord, că și aici trebuie intervenție oficială, pe lângă regulile învățate în omelistică. S'ar putea prescrie acest lucru categoric și obligator. Și firește, cu teme pentru azi, nu pentru veacurile trecute. Și controlat!

Mult mai complicată e a treia condițiune: *a predica bine*. Prin legi și ordonanțe aci nu se prea poate ajuta. Ci numai prin străduință

individuală. Dacă este zel apostolic, problema e ca și rezolvată. Iar fără el, nu se poate face nimica. Fiindcă legea legilor aci este cea din Scriptură: *a vorbi din prisosul inimii*. Din convingere și însuflețire sinceră. Numai așa poți convinge și însufleți. Și tocmai aceasta este întâia menire a predicii: să prindă voința ascultătorului și s'o determine la faptă. De sigur, pătrunzând la ea prin rațiune. Luminând cu făclia adevărului. De aici obligația de neînlăturat: *predica trebuie pregătită*. Cu trudă. Cu conștiințiositate. Cu ochiul mereu atent la starea sufletească și trebuințele speciale ale auditorului propriu. Cari nu se repetă nici odată și nu-s identice în două sate. Este deci profund greșit a rosti de pe amvon predicașablon, din cărți și reviste. Nici odată ele nu vor reuși să prindă sufletul întreg. Totdeauna vor rămâne la periferie, ca ceva străin. Nici nu vor putea fi spuse natural, ori cu elan firesc. Deodată cu ele, urcă pe amvon și monotonia specifică a predicii bisericesti. Care-i strică efectul în cea mai mare măsură. — Predica trebuie să fie ceva personal. O bucată de gând și de suflet ruptă din sufletul preotului. Îmbogățită, firește, și ilustrată cu ceea ce citește aiurea. Dar trebuie să fie predica ta, pentru azi nu pentru altă zi a anului, pentru acești credincioși și nu pentru alții.

Că a predica în acest fel e ceva mai greu, se poate. Dar numai așa are înțeles. Mai ales astăzi, când apostolii atâtor teorii și solii lummești au cuvânt de foc, găsesc accentul dinamic, vorba care fanatizează, cadența adormitoare de pe amvoane este deadreptul un anacronism. Căci din mijlocul vuetului general al lumii noastre adânc tulburate, se ridică spre preot glasul de tunet al prorocului: „Iată am dat cuvintele mele în gura ta, iată te-am pus astăzi preste neamuri și preste împărății, ca să smulgi și să strici și să risipești și iar să zidești și să răsădești”. (Ier. 1, 10). Cu adevărat, o lume nouă trebuie să clădească din frământările de azi cuvântul creator al preoților lui Hristos! De asta depinde existența Bisericii și a civilizației înșasi.

Meminisse juvabit. Sub semnatura di *Nichifor Crainic*, săptămânalul *Sfarmă-Platră* (20. 12. 36) aduce și rândurile ce urmează:

„Aceleași primejdii (pseudonaționalism și bolșevism, N. R.) impun tuturor creștinilor cel puțin un armistițiu interconfesional. O înfrățire luptătoare în numele lui Hristos cel deopotrivă adorat și slăvit, precum și în Evul Mediu armatele voievozilor noștri ortodocși se înfrățiau, aici în Balcani, în aceeași tabără împotriva Turcului păgân, cu armatele catolice.

[...] Îndeosebi ne interesează românii uniți cu Roma. Catolicii sub raportul teologic, ei au rămas ortodocși sub raportul cultului liturgic. Cultul liturgic îi integrează în marea solidaritate religioasă a românismului. În această vreme de primejdii comună, accentul trebuie pus nu pe ceea ce ne desparte, ci pe ceea ce ne unește. Divizați dogmatic, naționalismul ne oferă tuturor aceeași tabără de luptă pentru biruința lui Iesus Hristos și a neamului nostru”.

Nu putem decât să aplaudăm. Am spus și noi, nu odată, exact același lucru. Și, firește, stăm și acum în vechea convingere. Nu numai cu vorba, ci și cu fapta. Fiindcă acesta este adevărul și așa cer interesele neamului. Totdeauna. Azi, în deosebi. — Ar face bine însă d. N. Crainic dacă ar trimite acest articol, încadrat în roșu, și la confrății dela Sibiu, Cluj, Arad etc. Preacucericii nu l-au citit. Și le-ar prinde bine!

Lucrul care trebuiește

Confesiune în legătură cu mișcarea spirituală a proșimii

Ani de zile au trecut în besua grea a trecutului, de când levitul tânăr și idealist, dârz pioner al Domnului, plin de zel și speranțe spirituale, — a părăsit capela seminarului cu rugile și meditațiile ei zilnice; de când a părăsit catedrala cu atmosfera ei spirituală, înălțătoare și statornică. Zece ani de când a părăsit biblioteca și studiul zilnic și programul ce-l împărțea și sferturile de ceas. Un șir de ani s'au scurs de când a ieșit din viața cu rosturi duhovnicești în care mișca, acționa Spiritul.

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Progresul catolicismului

în XIX veacuri

de Dr. Nicolae Lupu

Biserica lui Hristos, deși încă dela începutul ei a avut o mulțime de dușmani nu numai în afară de ea ci chiar și în sinul ei, n'a încetat a crește, întocmai ca arborele dezvoltat din miltica sămânță de muștar, precum a prezis Intemeietorul ei. Și crește încontinuu, căutând să cuprindă sub binefăcătoarele ei ramuri pe toate neamurile pământului, până când se va împlini și a doua parte a prezicerii, când adică o să fie o turmă și un păstor.

Cu toate separările și excluderile din sinul ei a celor tari la cerbice și netăiași împrejur cu inima în decursul timpului, biserica universală catolică a crescut mereu în numărul celor supuși urmașului lui Simon al lui Iona din Betsaida, care îi este piatra de temelie, pe care porțile iadului n'o vor putea birui niciodată.

Pentru a avea ideea progresului aproximativ al catolicismului în cele 19 veacuri trecute, las să urmeze o statistică făcută și studiată de protestanții germani, publicată de *Anuarul Pontifical* din 1931, la pag. 648—649.

După statistica nemțească, pe la sfârșitul

veac. I numărul creștinilor catolici, adică afară de eretici, ajunseser la cifra de 500.000. Pe la sfârșitul veacului II, pe lângă toate erezile Gnosticilor hellenizanți și iudaizanți, numărul catolicilor atinsese cifra de 2.000.000. La sfârșitul veacului III, pe lângă toate crâncenele persecuții din partea păgânilor și a Iudeilor, și pe lângă toate desbinările eretice, numărul catolicilor urcă la 5.000.000.

În *veacul IV*, veacul Arianismului, despre care sfântul Ieronim zicea că la sinodul din Rimini (359) lumea creștină gema și suspina văzându-se ariană (ingemuit universus mundus et lacrimatus est videns se esse arianum), prin încreștinarea altor mulțimi, catolicismul creștea tocmai la dublu, așa că la sfârșitul acestui veac tulbure, după statistica nemțească, atingea cifra de 10.000.000.

În *veacul V*, veacul Nestorianismului și al Monofisitismului bizantin, numărul catolicilor creștea nu cu mai puțin de 5.000.000, așa că la sfârșitul acestui veac numărul supușilor papii dela Roma era de vre-o 15.000.000.

Veacul VI, adică veacul certelor despre cele trei Capitole; veacul amestecului împăratului Iustinian în afacerile de credință și de morală ale bisericii, cu toate certele și desbinările lui, aduse sub oblăduirea Pontificalului dela Roma încă vre-o 5.000.000 de credincioși, așa că la sfârșitul lui numărul catolicilor era aproximativ de 20.000.000. Tot asemenea *veacul VI*, veacul amestecului împăraților bizantini

Heracliu și Constanțiu II în afacerile de credință ale bisericii cu decrete împărătești favorabile ereticilor Monoteliiți, așa încât la sfârșitul acestui veac plin de îngâmfare și idioșie bizantină, biserica Romei număra aproximativ la 25.000.000 credincioși sinceri.

Veacul VIII, veacul Iconoclasmului bizantin, veacul celor 367 de episcopi adunați în săborul al doilea dela Niceia la anul 787, adică în al șaptelea ecumenic și cel din urmă pentru biserica care azi se numește singură drept-măritoare adică „ortodoxă”, tocmai pe când se credea că Roma cea veche a pierit de tot din istoria bisericii creștine, lăsă la sfârșitul său un spor de alte vre-o 5.000.000 de credincioși, adică în total numărul — după statistica protestanților nemți —, de vre-o 30.000.000 de supuși ai papii și filii sinceri ai bisericii sfântului Petru.

Veacul IX, veacul Fotie și al apostaziilor clerului bizantin dela sânul bisericii mame, prin încreștinarea Slavilor și a unor popoare germane a lăsat bisericii catolice un spor de aproximativ 10.000.000 de credincioși, căci la sfârșitul acestui veac, cercetătorii nemți ațără în sânul ei vre-o 40.000.000 de filii; iar *veacul următor*, adică X, spori numărul catolicilor cu 16.000.000 de credincioși, lăsând la ieșirea sa din lume 56.000.000, în sinul bisericii catolice a Romei.

Veacul XI, veacul lui Cherularie și al desbinării definitive a Răsăritului de Apus, și

O, e mult de-atunci Parcă, și putea chiar să-l despartă veșnicia!... Și-a părăsit părinții și a plecat în țară depărtată Unde a poposit a aflat alte... mișcări, alte indeletniciri, alte preocupări, alte pasiuni, alte... programe, altă împărțire a vieții! L-a surprins și înconjurat lumea cu ale ei valuri, asemenea lănelor din ape. Și el, suflet simțitor, inimă maleabilă, întâi s'a mirat, apoi a reacționat spre mirarea altora, apoi, apoi... a plâns. Iar azi, după un deceniu de altă școală... nu se mai poate cunoaște.

Cucerirea părinți de odinioară, și tu, sfântă Icoană a catedralei cu viața ideală din umbra Spiritului, — mai aveți încă putere fascinatoare asupra acestui suflet răvășit, rănit și însângerat? Mai existați voi în vre'un colț ascuns al bietului suflet tâlhărește atăcat și despoiat de-cum viața — marele tâlhar — l-a surprins singur, fără sprijin?!

Ca un caleidoscop al infernului se desfășoară în fața ochilor închiși catastrofele acestor lungi ani de exil. Câte valuri turburi și murdare, câte necazuri, câte sincope sufletești n'au trecut peste sufletul tău candid dela început! Cum te-a măcinat vremea și lumea și singurătatea și mizeria! Prin câte tragedii a trecut drumul singurătății tale, preot solitar, preot împărțit, preot părăsit, preotul tuturor și-al nimănui. Ai vrut să spiritualizezi materia și lumea și n'ai observat cum ele te-au materializat și mundanizat!

Ochiul tău scârbit de-atâtea... programe și statute ah, „programele” lumii cari ne-au împărțit în tabere bătăioase, ahtiate după verbalul nostru înfiăcărât și autoritar, făcându-ne picoli al demagogiei, — poate nici n'a observat alte... statute, alt program, destinate altei mișcări.

Să ne oprim. E vremea. Să citim proiectul și să-l frământăm în conștiința noastră profească! — Na e timpul să punem o rânduială, un program în „apostolia” noastră de până acum? De nu va fi, cu toți așa vom pieri! Nu se poate să trecă pe lângă noi nesalutat și neoprit un moment atât de însemnat pentru viața de totdeauna a noastră și a sutelor de mii de credincioși! Să recitim art. 3, 12 și

13 și celelalte toate. Sunt vrednice. — De-o parte, înălțuri cu programele și statutele de până acum! E vorba de viață, adevărata viață în toată complexitatea ei. E vorba de singura cale ce duce la fericire aici și în veac. E vorba — în acel articol — de fericirea de totdeauna a comunei tale, a neamului tău. *Aceasta ne trebuie, numai aceasta!* Când s'au încurcat programele lumii și statutele veacului, numai observarea acestui program ne va mântui! Altfel, — să nu înșelăm, — zădarnică-i presa, zădarnică oratoria dibace, zădarnic totul, — vine sfârșitul trist, inevitabil. Când lumea, istorica Europă, e pe punctul de-a înnebni — ne mai rămâne aceasta: un *program spiritual*. Să trasăm altă ablie, alt rost sbuciumului automat al vieții. Să însemnăm orizontul modern. Să reluăm alte practici, să împărțim altfel timpul. Să sondăm în adâncul sufletelor (noastre și a tuturor) alt fluid, de altă viață dădător. — Să primim în unanimitate de însuflețire *practicile* preconizate de proiectul sfânt al păr. Chinezu. Să pornim cu cea mai dârză hotărâre pe calea înbiată: calea noastră, căminul nostru, rostul unic al nostru. Să ne adunăm la rugă regulat sutele și miile de preoți, care unde e, la modestele și uitatele icoane din cămin. Să aprindem candelă în căsile parohiale. Să îngenunche pretesele și copiii noștri. Să ne știm noi înșine preoți și să ne știe lumea. Aici nu riscă decât cel ce ezită. Și cel ce în aceasta șovăește — tradează. Iși tradează chemarea, deci neamul și veșnicia. — Dar tradarea nu e în tradiția preotului român-unit!

Azi, cerurile și vremurile și Superiorul aceasta ne-o cer. Și știm: celelalte se vor adăoge. — Cu Dumnezeu înainte!

Pr. Ioan Borza

Cum trăiește de prezent Sf. Părinte? Deși greu suferind, Vicarul Domnului înțelege să stele de veghe și să activeze la cârma Bisericii. Cotidianul parisiian „La Croix” (6. 1. 37) are câteva informații foarte interesante:

„Sf. Părinte a primit Marți dimineața (5. 1. 37) pe lângă cardinalul secretar de stat și pe card. Rossi, secretarul consistorial, care

l-a raportat în chestii privind resortul său. Se poate remarca faptul că de câteva zile audiențele au luat un curs regulat”. (Așa se vede și din amănuntele aduse de *Osservatore Romano* din 11—12 Ian. c., și din alte numere ale aceluiș semioficios al Vaticanului. N. R.)

„Sf. Părinte continuă a se interesa de o mulțime de chestii și a ținut, Marți dimineața, să parcurgă un teanc deosebit de voluminos de acte, sosit zilele acestea la Vatican și pe care l-a remis Secretariatului de Stat după ce l-a adnotat cu mâna sa.

Asistă zilnic, dimineața, la Sf. Liturghie pe care l-o slujește unul din secretarii Săi particulari în capela învecinată cu odăia sa de culcat, și se împărtășește. Aici e de remarcat că Supremul Pontif nu s'a învovt nici odată ca sf. Liturghie să-l fie celebrată în cameră, conformându-se și într'asta rândulellor Bisericii. Recitează zilnic rozariul cu intimii Săi și nici în cele mai crâncene dureri nu-și pierde nici când seninătatea.

Papa a primit suferința abătută asupra-l ca o binefacere a Cerului și, dându-și seamă de gravitatea situației, spune că-l gata la orice... N'a primit nici un fel de regim pentru calmarea durerilor, ca nu cumva printr'asta să l-se potențeze surmenajul inimii subminate de arterioscleroză și nici chiar injecții stimulante nu l-au fost date decât cu șgârcente...”

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri, promovări și pensionări în sânul clerului eparhial: păr. *Ioan Pop-Câmpeanu*, prof. la liceul de băeți, a fost numit director la același liceu; păr. *Ștefan Manciu*, așijderea profesor la liceul de băeți, a fost numit subdirector tot acolo.

— Au fost *promovați parohi* frații preoți: *A. Munteanu-Hopârta*; *I. Feldioreanu-Ciuguzel*; *Ier. Pascu-Odverem*; *I. Coman-Oieșdea*; *Gh. Gânta-Țapu*; *V. Negrea-Bălcaciu*; *Gh. Morariu-Cuciulata*; *Gh. Covoran-Tohanul Vechiu II*; *I. Șerban-Bobohalma*; *V. Popa-Cetatea de Baltă*;

numai că n'a scăritat numărul credincioșilor Romei celei vechi, ci prin încreștinarea Ungurilor și a unor neamuri slave, l-a sporit cu vre-o 14,000,000, așa că la sfârșitul lui biserica Romei avea vre-o 70,000,000 de credincioși. Semn că apostolii și misionarii bisericii catolice au urmat întocmai porunca Mântuitorului: *Când vă prigonesc într'o cetate, mergeți într'alta.* — Când vă părăsesc Grecii și clienții lor, mergeți la barbari, și din ei să faceți mie popor ales.

Veacul XII încă spori numărul credincioșilor Romei cu circa 10,000,000, așa că la sfârșitul lui, scrutații aflară 80,000,000 de catolici.

Veacul XIII, veacul Cruciatelor și al culmei puterii lămeștii a papilor, n'a adus în sinul bisericii lui Hristos celei adevărate, decât vre-o 5,000,000. **Veacul XIV și XV**, veacurile biruștelor turcești în Europa, făcură ca numărul credincioșilor bisericii romane să nu poată crește decât cu vre-o 15,000,000, și anume cu vre-o 5 milioane în veacul XIV și cu vre-o 10 milioane în veacul XV, care lăsă 100,000,000 de catolici.

Veacul XVI, veacul lui Luther, Calvin, Zw.ingli, Socino al sectarilor lor, deși a separat dela sinul bisericii romane aproape pe toate popoarele germane, ca Germania, țările Scandinavice, Anglia, apoi o bună parte din Franța, Ungaria și Transilvania, n'a scăritat întru nimic numărul credincioșilor pescarului

dela Bethesda, ba prin descoperirea continentului american a sporit numărul lor cu vre-o 25,000,000, lăsând la sfârșitul său — după cum mărturisesc înșiși ucenicii lui Luther — vre-o 125,000,000 de credincioși papiști, adică romano-catolici.

Veacul XVII, veacul luptelor religioase, s'a arătat mai generos decât toți înaintașii săi, căci el a sporit numărul catolicilor cu vre-o 60,000,000, așa că la sfârșitul lui numărul catolicilor se urcase dela 125,000,000 la 185,000,000.

Veacul XVIII, veacul revoluțiilor, veacul unirii Românilor ardeleni, a Rutenilor și a Armenilor din fosta monarhie austriacă cu biserica Romei, precum și al încreștinării multor neamuri din cele cinci continente prin misionarii catolici, a adus în sinul bisericii Romei vre-o 25,000,000 de credincioși, așa că la sfârșitul acestui veac, biserica Romei număra vre-o 210,000,000 de credincioși.

Veacul XIX, veacul absolutismului și al birocrației, veacul asupririi popoarelor mici din Europa și a celor mari din alte continente, a adus totuși bisericii romane vre-o 50,000,000 de credincioși, așa că la sfârșitul lui biserica lui Hristos, cea catolică, număra 260,000,000 de fii sufletești.

Veacul nostru, veacul XX, veacul democrației, al demagogiei și al dictaturilor machiavelistice totodată; în timp de 30 de ani a adus în sinul bisericii romane nu mai puțin de

81,430,900, așa că la sfârșitul anului 1930 biserica Romei număra în cele cinci continente 341,430,900 de credincioși, și anume:

În Europa,	din 478 000 000 loc.,	203 822 000 cat.
În Asia,	1 070 000 000 „	16 536 000 „
În Africa,	140 000 000 „	5 330 000 „
În America,	239 000 000 „	109 097 000 „
În Oceania,	9 369 000 „	1 585 000 „
Total la 1930:	1 936 369 000 „	341 430 900 cat.

Față de aceste cifre calculate și scrutate de către cel mai crânceni dușman al catolicismului, adică de către protestanți, orice suflet catolic poate să se bucure repetând în gândul său cuvintele Mântuitorului: *Nu te teme turmă mică...*

Preoții ardeleni vor fi trecuți la Casa Pensilor? Știm că d. *Victor Iamandi*, ministrul cultelor, în ședința din 15 Dec. 1936 a Camerei, a spus-o răspicat: »Cunosc greaua situație în care se găsește preoțimea ardelenă în ceea ce privește regimul care i-se aplică la pensie... Sper că în luna Ianuarie, cel mai târziu până la 15 Februarie, această problemă va fi scoasă dela ordinea zilei». Zilele trecute ziarele au și anunțat că de fapt preoții din Ardeal vor fi înglobați la casa de Pensii. Și se precizează că în acest sens d. ministru Iamandi ar fi fost delegat să examineze, împreună cu direcția Casei de Pensii, modalitatea trecerii preoților ardeleni la această instituție, desființându-se sistemul de pensionare de până acum.

Iovu Popa-Feisa; Aug. Râșniță-Valea-Sasului; St. Șerban-Alma; I. Bălan-Biertan; E. Șandru-Șaroș; Iuliu Popa-Țigmandru; Lazar Lupu-Sighișoara; Avisalon Costea-Frumoasa; Lic. Papiu-Șeulia; Codrean Pop-Papiu Ilarian; I. Coman-Iclânzal; V. Laslo-Fărău; Gh. Todoran-Aldea-Merești; Alex. Târnavăanu-Sovata; Ben Maior-Merișor; Alex. Pop-Răzoare; S. Marian-Sânpetru-de-Câmpie; Iuliu Manu-Mădăraș; Candid Lie-Daia Română; P. Bunea-Tilișca; N. Popa-Ocna Sibiului; I. Oros-Bradul; Aug. Bălea-Bărdești; I. Aldea-Cărnărașu; V. Beldean-Suatu; Tr. Negrea-Miheșul de Câmpie; I. Lungu-Stupini; Lic. Lucaciu-Comșești; David Suciu-Copăcel; Gh. Pop-Sebeș; Tib. Turdeanu-Dejani; I. Oniga-Vad și Nic. Noaghiu Rucăr.

— Au fost trecuți la pensie cu 1 Ian. 1937 emerșii slujitori ai altarului: I. Pop din Cuștelnic; A. Giurca din Bucurdea Grănoasă; Teofil Gerasim din Deag; Ieronim Manu din Băgău; Iosif Popu din Palatca și I. Pop din Visuia.

Tribut de vieți românești pe pământul Spaniel. Din mica ceată simbolică română ce a intrat în rândurile oștirei conduse de gen. Franco să lupte împotriva barbariei comuniste, două vieți tinere de intelectuali de mari nădejdi: Ionel Moșă — fiul pâr. Ioan Moșă dela Orăștie — și Vasile Marin s'au stins, la 13 Ian. c., în luptele îndârjite din jurul Madridului. Osemintele acestor doi entusiaști ai unei idei vor fi aduse acasă, ca să se odihnească în pământul străbun. — Sufletele lor aibă parte de fericirea celor ce au căzut luptând luptă bună!

Locale. Sâmbăta viitoare, de praznicul SS. Trei Ierarhi, va predica în catedrală pâr. Iuliu Maior, dir. liceului comercial de băceți, iar Dumineca ce-i urmează — a lui Zaheriu — va predica pâr. Victor Pop, canonic.

Dumineca trecută d. prof. Vladimir Ghitlonescu, dela univ. din Cluj, a conferențiat în sala de gimnastică a liceului de băceți despre »Educația nouă în familie și în școala activă«. Savantul clujan a reliefat, convingător și atrăgător, adevărul că temelia oricărei educații vrednică de acest nume este morala creștină. Sala tixită de lume l-a aplaudat călduros. — După masă, în tovărășia mai multor persoane din elita Blajului, a cercetat și școala primară de experiență de sub conducerea d. Toma Cocișiu, ascultând o lecție model la această școală activă.

Laudabiliter se subsicît. Preotul elvețian George Sebastian Huber a scris, între altele, și două cărți de mare răsunset, dar cuprinzând grave rătăcirii doctrinare: »Vom Christentum zum Reiche Gottes« (Dela creștinism la împărăția lui Dumnezeu) și »Weisheit des Kreuzes« (Înțelepciunea Crucii). Printr'un decret al Sf. Oficiu (10. 6. 36.) amândouă aceste lucrări au fost trecute la Index. Autorul, pus în cunoștință de cauză, a recunoscut dreptatea judecății Sf. Oficiu și s'a supus, cu preoțească înțelegere și smerenie, acelei judecăți, dupăcum se anunță acum din loc autorizat.

Din pastori anglicani prelați papali. Unul este Ronald Knox, fiu al episcopului anglican Arbuthnott Knox. El însuși pastor. Convertit la catolicism în 1919. Scriitor de renume, el este autorul unei serii întregi de scrieri religioase. A scris și teatru; și chiar romane polițiste. Acum este prelat al Scaunului apostolic. — Celalalt e Poskilt, Azi episcop catolic al eparhiei Leeds, orașul în care fusese mai înainte pastor anglican.

Rus ortodox convertit — episcop unit. Am numit pe Preasf. Alexandru Evreinoff, sfințit episcop unit la Roma în Decembrie trecut. Cazul face senzație pentru că e cel dintâiu biserică disident rus s'adea care e consacrat într'u episcop unit cu Roma. Actul sfânt a avut

loc în biserica Sf. Antoniu atașată Colegiului Rus (Russicum) din Cetatea Veșnică și a fost săvârșit de trei episcopi răsăriteni cu concursul alor șase preoți concelebranți (după ritul bizantin) în prezența card. Tisserant, secretarul Congregației Orientale. — Noul ierarh va rămânea în Roma având să hirotonească preoții uniți de rit bizantin.

Telefonul „Unirii“

N. Suceava. Aveți perfectă dreptate. Nimenea nu oprește ortodoxia să-și valorifice toate drepturile și să-și stăpânească în pace toate proprietățile. Dar pe calea legii. Să-și arate titlul de drept când ridică pretenții asupra unui imobil care de veacuri este în posesiunea legală a altcuiva. Procedând altfel, comite furt sau jaf. Față de acest adevăr elementar, pronunțamentele emfaticale ale »Telegrafului«, (1. 1. 37) că: »Ortodoxia n'a luat niciodată nimic dela altul« nu plătesc o ceapă degerată. Mai ales că în cazul dv. situația se complică prin împrejurarea, că nu e vorba numai de clădirea bisericii. Ci s'a luat și casa parohială și cea cantorală, cari au fost cumpărate și clădite de credincioșii uniți de acolo, cu contracte în lege, fără să fi avut vreun amestec la ele nici un fel de factor ortodox. Cel puțin pentru acestea, samavolnicia și raptul este evident. — Fiți însă siguri: despre acest lucru »Telegraful« nu va sufla o vorbă. Va tăcea chitic. Că tăcerea-i ca miera!

I. Sibiu. Vrednici de toată admirația Precucernicii »Telegraști«. Inchipuți-vă: au citit o carte întreagă despre francmasonerie! Truda nu le-a fost zadarnică. Au găsit în ea lucruri extraordinare. Ci-că Papa și cu francmasonii una sunt. Au încheiat pact, la Aachen în 1928, să sfarme, cu puteri unite, mișcările naționaliste. Tot ei au născocit și bolșevismul rusesc. Lucruri pe cari le-a mai scris odată »Telegraful«. Și noi n-am răspuns nimic. N-am avut curajul să desmășim — Memorie lungă n-au preacucernicii. La vremea sa, le-am telegrafat strictul necesar spre a-i feri de ridicol. Ar putea ști doar și dâșii atâta, că evidențele n-au nevoie de savantlăcăr și nu pot fi răsturnate cu afirmațiile cutărui aiurist dușman al iezuiților. Că dacă e pe atâta, nici nu mai e nevoie să se ostenească cu cititul. Recunoaștem și noi, că nu există crimă și fărâdelege imaginabilă pe care să nu o fi săvârșit catolicismul și, în special iezuiții. Mai mult: isvorul principal, în veci nesecat, a tot răul din lume, de orice fel ar fi să fie, tot Biserica Romei rămâne. Doar ea are în frunte pe adevăratul Anticrist. Ș. a. m. d. Dar, vezi, mai sunt și oameni cari au curajul să privească lucrurile cu ochii lor proprii și să-și facă judecata după ceace se petrece deschis, în văzul lumii întregi. Lupta catolicismului contra francmasoneriei face parte din aceste realități supuse controlului întregii lumi. Întâmplător, Roma n'a așteptat comanda Sibiului ca s'o pornească. Ci a decretat-o ea, cea dintâi în lume. Și o poartă cu toată tăria, prin legi aspre și propagandă vie în toate părțile globului. La rândul ei, francmasoneria nu dușmănește pe nimeni așa cum urăște Biserica Romei. — În schimb însă, tot atunci, rugasem »Telegraful« să ne lămurească nițel situația ortodoxiei față de francmasonerie. Ce legi a adus împotriva ei? Și ce-i adevărat din câte se scriu despre înalțul cler din unele țări ortodoxe, care ar fi bine reprezentat în hrubele masonice? Și cum stăm la noi acasă? Parcă aici nu-s lucrurile prea limpezi. La aceste întrebări, »Telegraful« a tăcut savant. Crezând că și noi am uitat această latură a problemei, acum începe din nou »destăinuirile« sdobitoare în contra catolicismului. Noi însă stăm pe poziție: să ne răspundă dâșii la întrebările puse. Cu atât mai vărtos, că nu sunt chitibusșării pescuite în cartea cutărui dușman al ortodoxiei, ci lucruri scrise în chiar publicațiile pravoslavnice. Le promitem, în schimb, că după aceea vom face, de dragul lor, și acel lucru de prisos: de a lămuri toate nedumeririle lor privitoare la frăția catolico-francmasonă!

P. Reghin. Informația Dv. este exactă. Răspunzând unei întrebări puse de deputatul Ionescu, în ședința Camerei din 15. 12. 36. d. ministru al cultelor V. Iamandi, a spus că da, legea contabilității publice va trebui aplicată și la gestiunea averilor eparhiale (ortodoxe). Ministerul a căzut de acord cu Sf. Sinod, în această privință. Motivarea: »Biserica noastră (ort.) este prin constituție și prin organizarea ei de biserică dominantă o biserică de stat; este o instituție de stat și cred că nu există nici un cetățean din această țară care să fie de altă părere decât aceea că o instituție de stat care trăește din bugetul statului... nu poate să fie susțrăsa dela obligațiunile pe cari i-le impune această situațiune«. — Declarația am cunoscut-o de atunci. Nu ne-am oprit asupra ei fiindcă nu ne privește pe noi. Dacă frații ortodocși au primit-o fără comentariu, îi privește. Poate le și convine. Cred că dacă sunt declarați o simplă »instituție de stat«, o direcție oarecare într'un minister, se apropie mai mult de idealul râvnit cu atâta ardoare, de a fi »biserica Statului« român. Ceeace, fi-rește, este cu totul altceva. Dar, încă odată, dacă pe dâșii nu-i doare categorisirea ce li-s'a dat și concluziile ce se pot trage din ea privitor la independența Bisericii, îi privește. De altfel e și logic să ajungă aici. E soarta fatală a tuturor autocefaliilor ortodoxe. Iși au și ele Papa lor. Atâta numai că de obicei e un mirean și îi zice ministrul cultelor! Aceasta în perfectă conformitate cu legile firii cari cer neapărat pentru fiecare organism din un cap suprem. Excepție nu se admite.

Judecătoria mixtă Blaj Secția cf.

No. 1227—1936 cf.

Extract din publicațiunea de licitație

La cererea de executare făcută de următoarea Banca Patria s. a. din Blaj repr. prin
Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Eugen Moldovan avocat în Blaj, contra măriților: Dobârcă Mihailă I. Vasile din C. telul-român No. C. F. 156, 487 și 875.

Top.	1246	in val. de	1200 L. pr. de str.	900
„	1251	„	1600	1200
„	1391	„	2000	1500
„	1631	„	2000	1500
„	55	„	1200	900
„	56	„	1600	1200
„	57	„	1600	1200
„	508	„	1200	900
„	509	„	800	600
„	11 4	„	2000	1500
„	1125	„	1000	750
„	1800	„	800	600
„	1801	„	1200	900
„	1802	„	1200	900
„	1849	„	1600	1200
„	1850	„	1000	750
„	1851	„	1200	900
„	1852	„	1600	1200
„	1853	„	1000	750

pentru încasarea creanței de 19,087+150. Lei — bani și accesorii, interesele de 3% de 7 Aprilie 1934, 875 Lei cheltuelile cererii de licitație și ce vor urma.

Licitațiunea se va ține în ziua de 7 Ianuarie 1937 ora 11 în localul secției c. f. Judecătoria mixtă Blaj.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vădate pe un preț mai mic de cât 3/4-a din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar s'au în efecte de cauție socotită după cursul fixat în § 42 legea LX din 1881 s'au să predă aceluiși delegat chitanța constatând depunerea judecătorească, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație § 147, 150, 171 legea LX din 1881 § 21 legea 1908.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la același parte procesuală a prețului ce a oferit § 25 XLI 1908.

Data în Blaj la 30 luna Mai 1936.

m. p. Eugen Ghețu m. p. Arthur Bara
judecător dir. cf. f. fond.

Administrația Centrală Capitulară, Blaj

No. 26—1937.

Concurs

Cu terminul de 15 Februarie 1937 se poartă blică concurs pentru ocuparea unui post de practicant la fermele fundaționale pendinte de Metropolia Blajului.

Practicantul va putea fi repartizat după necesitate, la oricare fermă.

La acest post pot reflecta absolvenții unei școale inferioare, ori medie, de agricultură sau horticultură. Preferință vor avea concurenții cu oare care practică în agricultură.

Cererile se vor înainta pe adresa Administrației Centrale Capitulare, însoțite fiind de următoarele acte:

1. Extras de naștere. 2. Certificat de studii. 3. Certificate despre eventuala practică făcută după terminarea studiilor. 4. Atestate de moralitate dela preot.

Namirea este provizorie, iar definitivare urmează după cel puțin un an, în cazul concurențial va corespunde.

Blaj, 20 Ianuarie 1937.

1—3

Citiți și răspândiți „UNIREA“